

ภัทราภรณ์ จันทนะสุต 2549: พุ่มพวง ดวงจันทร์: จดพิกัดต้นของเพลงลูกทุ่งไทย
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ บุคลธรวงศ์, ค.ม. 270 หน้า
ISBN 974-16-2695-9

วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งไทยและเรื่องราวชีวิตและผลงาน
ของนักร้องลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์ 2) เพื่อศึกษาแนวคิดในการประพันธ์เพลงและการเรียบเรียงเสียงประสานของ
ผู้แต่งเพลงและผู้เรียบเรียงเสียงประสานคนสำคัญที่ทำให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ ได้แก่นายวิเชียร คำเจริญและ
นายเอนก รุ่งเรือง โดยวิเคราะห์เนื้อร้อง ทำนองและการเรียบเรียงเสียงประสาน และ 3) เพื่อศึกษาความ
เปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์ช่วงปี พ.ศ.2515-2525 พ.ศ.2526-2534
และพ.ศ.2535-2545

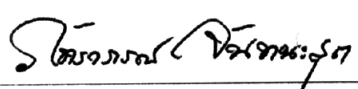
ผลการศึกษาพบว่า

เพลงลูกทุ่งมีประวัติความเป็นมาถึง 68 ปี (พ.ศ.2481ถึงปัจจุบัน) ผู้ที่เริ่มใช้คำว่า“เพลงลูกทุ่ง” เป็นครั้งแรก
คือนายจาง รังสิกุล หัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์เมื่อปีพ.ศ.2507 เพลงแนวลูกทุ่งที่บันทึกไว้เป็นหลักฐานเป็น
เพลงแรก คือ เพลงไอ้เจ้าสาวชาวไร่ ประพันธ์โดย ครูเหม เวชกร โดยใช้ร้องประกอบการแสดงละครวิทยุเมื่อ
ปี พ.ศ.2481

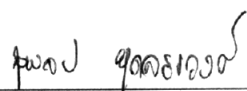
พุ่มพวง ดวงจันทร์เดิมชื่อราฟิง จิตรหาญ เกิดที่จังหวัดสุพรรณบุรี ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกร
จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เริ่มร้องเพลงเมื่ออายุ 8 ขวบ แม้ว่าพุ่มพวง ดวงจันทร์ จะมีความรู้น้อย แต่ใช้
ความสามารถเฉพาะตัวในการร้องเพลง การจดจำเนื้อร้องและทำนองเพลง ประสบความสำเร็จสูงสุดเมื่อได้
ร่วมงานกับวิเชียร คำเจริญ (ลพ บุรีรัตน์) ผู้แต่งเนื้อร้องและทำนอง บทเพลงที่สร้างชื่อเสียงโด่งดังคือเพลง “สาวนา
สั่งแฟน เพลงกระแจะเข้ามาซิ และเพลงหนูไม่รู้” รับสมญาว่าราชินีลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์เสียชีวิตด้วยโรค
เอส.แอล.ดีหรือภูมิแพ้ตัวเองเมื่อปีพ.ศ.2535 ด้วยอายุเพียง 31 ปี

แนวคิดของผู้ประพันธ์เนื้อร้องและทำนอง พบว่าวิเชียร คำเจริญได้แนวคิดในการประพันธ์เพลงจากการ
สังเกตสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมไทย การศึกษานุคลิกของนักร้องที่จะแต่งเพลงให้ร้อง ในการแต่งเพลงวิเชียร
คำเจริญจะคำนึงถึงความหมายของเพลง โดยเนื้อร้องต้องสื่อความหมายชัดเจน ใช้คำที่มีสัมผัสนอกและสัมผัสใน
เป็นหลัก มักใช้คำพูดที่นิยมกันในปัจจุบัน ในการการเรียบเรียงเสียงประสาน เอนก รุ่งเรืองเป็นผู้เรียบเรียงเสียง
ประสานที่สร้างเพลงลูกทุ่งแนวใหม่ สร้างความตื่นตันทึ่งใจ อย่างเข้ากันดีกับเนื้อร้องและทำนองเพลง โดยการนำ
ดนตรีสมัยใหม่จากตะวันตกมาเป็นแนวทางเรียบเรียง เพื่อให้ได้รับความนิยมสูงสุดจากผู้ฟัง นิยมใช้คอร์ด relative
minor ร่วมกับทำนองทาง major

ความเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวงดวงจันทร์ พบว่า พุ่มพวง ดวงจันทร์
เป็นผู้ที่ได้รับความนิยมยาวนานตั้งแต่ก่อนปีพ.ศ.2525 มีการทำเพลงตามแนวเพลงของพุ่มพวงดวงจันทร์ มีส่วน
กระตุ้นและ ผลักดันให้วงการเพลงลูกทุ่งพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งยังคงความเป็นเพลงลูกทุ่งไว้อย่างสมบูรณ์

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือประธานกรรมการ

25 / 9 / 49